

Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці

II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

05 травня 2023 року

м. Надвірна

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТРАНСПОРТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВСП «НАДВІРНЯНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ НТУ»
Циклова комісія інформаційної діяльності**

**ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ
В БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНІЙ ОСВІТІ, НАУЦІ ТА ПРАКТИЦІ**

**Тези доповідей
II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
05 травня 2023 року**

Надвірна 2023

УДК 004:[37:02](477)(043)

Е 50

Матеріали подані в авторській редакції

Відповідальні за випуск: Плитус О.С., к.і.н., голова циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»;

Трачук Л. Ф., к.і.н., викладач циклової комісії інформаційної діяльності ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ».

Рекомендовано до видання Педагогічною радою
ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ»,
протокол від 23 травня 2023 р. №8

Е 50 Електронні комунікації в бібліотечно-інформаційній освіті, науці та практиці : тези доп. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., 5 травня 2023 року. – Надвірна : ВСП «Надвірнянський фаховий коледж НТУ», 2023. – 160 с.

Збірник містить тези доповідей результатів актуальних досліджень ролі Інтернету як сучасного провідного каналу комунікації; особливостей застосування електронних комунікацій у діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування, бібліотечній та архівній справі; проблем викладання дисциплін соціокомунікаційного циклу.

Розрахований на науковців, викладачів і здобувачів закладів вищої та фахової передвищої освіти, фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи, представників органів державної влади та місцевого самоврядування.

УДК 004:[37:02](477)(043)

Петрович І.В. Роль електронних комунікацій у прийнятті управлінських рішень органами державної влади та місцевого самоврядування.....	59
Сидорук С.Д. Електронна демократія як форма взаємодії держави та громадян.....	62

СЕКЦІЯ 3. ЕЛЕКТРОННІ КОМУНІКАЦІЇ В БІБЛІОТЕЧНІЙ СПРАВІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ТОЧКИ РОСТУ

Бабенко Ж.В. Інформаційний контент як результат діяльності інформаційних установ.....	65
Безклуба А.С. Месенджер «Telegram» як ефективний інструмент комунікації з віртуальними користувачами бібліотеки.....	68
Василинина О.М., Манжос А.А. Перспективи впровадження мультимедійних технологій у практику сучасних бібліотек.....	71
Галаган В.В., Бабак А.О., Заворотний С.М. Аналіз можливостей та структури бібліотечної веб-сторінки онлайн-книги Пенсильванського університету.....	73
Галузінський Б.О., Веремчук О.В. Веб-сайти бібліотек: основне призначення та вимоги до них.....	76
Гевчук І.І., Скільська М.І. Вплив соціальних мереж на бібліотечну справу та їх взаємодія.....	79
Гнітько А.О. Організація віртуального простору сучасної бібліотеки.....	81
Данькевич Ю.В. Вебсайт бібліотеки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського як засіб комунікації.....	83
Жирик Л.І., Бабій Л.В. Розвиток професійних компетентностей з цифрової грамотності відвідувачів Івано-франківської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. І. Франка (в рамках діяльності регіонального тренінгового центру).....	85
Кучер В.В., Ігнатенко Б.В., Хіміч А.О., Заворотний С.М. Веб-сайт «Національна бібліотека України імені В. Вернадського» як комунікаційний канал та джерело інформаційного забезпечення здобувачів освіти.....	87
Кушнерчук М.І. Використання новітніх інформаційних технологій в публічній бібліотеці.....	90
Лисенко В.М. Впровадження сучасних медіа-практик у діяльність бібліотеки закладу фахової передвищої освіти.....	93
Матвійчук О.Є. Представлення відео-контенту освітянських бібліотек на платформі YouTube.....	95
Мінакова Я.О. Особливості організації виставкової діяльності сучасних бібліотечних закладів.....	97
Мовчан К.М. Бібліотека університету в системі електронних комунікацій....	99
Плитус О.С., Скрябіна С.П. Роль електронної бібліотеки в освітньому процесі.....	101
Пономаренко Л.О. Інформаційні ресурси та сервіси ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського для забезпечення професійного розвитку бібліотечних фахівців.....	104

ВЕБ-САЙТИ БІБЛОТЕК: ОСНОВНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ТА ВИМОГИ ДО НИХ

Сьогодні важко уявити діяльність бібліотек без використання Інтернет-технологій. Все більше в якості ефективного інструменту для бібліотечно-інформаційного обслуговування використовується Інтернет. Створення та функціонування власних віртуальних ресурсів (веб-сайтів) є одним із важливих напрямків роботи сучасних бібліотечних установ.

Питанням змісту та функціонуванню веб-сайтів бібліотек присвячено публікації багатьох вчених та бібліотечних фахівців таких, як: О. Авраменко, Н. Аксьонова, Н. Волян, О. Грогуль, І. Матвейко, Н. Лебідь, В. Лук'яненко, В. Петрицька, Н. Романюк, П. Сохан, Л. Філіпова, Т. Тараненко, Л. Трачук, М. Шквір та інші.

Поняття веб-сайту (бібліотеки) визначено національним стандартом України ДСТУ 7448:2013 як «сукупність електронних ресурсів, поєднаних за змістом і за навігацією, розміщених у мережі інтернет для надання інформаційних послуг користувачам інформації» [1, с. 26].

За твердженнями бібліотечних фахівців, створення та використання бібліотечного веб-сайту, «сторінки» в Інтернеті дозволяє значно розширити коло реальних і потенційних користувачів, підвищити престиж бібліотеки, адже інформація про книгозбірню розповсюджується у всесвітній мережі. Бібліотечний сайт презентує й рекламує всі аспекти бібліотечної діяльності та різноманіття її контенту [2, с. 155].

Завдяки веб-сайту бібліотека презентує себе, знайомить зі своєю діяльністю, інформує своїх користувачів про певні події, заходи та нові надходження. Бібліотека значно покращує свій рівень обслуговування, розширює свої функції та послуги, представляє на розгляд широкому загалу власні інформаційно-аналітичні продукти, надає доступ віддаленому користувачеві до електронних інформаційних ресурсів. Сайт дозволяє зробити установу відкритою для будь-якого споживача, надати йому необхідну інформацію в будь-який час, перебуваючи чи то на роботі чи, вдома.

Бібліотечний web-сайт має на меті:

- рекламувати послуги та фонди;
- здійснювати доступ до власних та зовнішніх ресурсів;
- забезпечувати комфортність в обслуговуванні;
- пропонувати нові форми обслуговування користувачів [2, с. 156].

Серед основних завдань бібліотечного сайту В. Лук'яненко виділяє такі:

- оперативне інформування зовнішніх користувачів про діяльність бібліотеки, забезпечення безперебійного й повного доступу до інформації;
- вивчення інформаційних потреб відвідувачів сайту;
- розвиток професійного співробітництва в різних сферах діяльності;

– формування іміджу бібліотеки як сучасного інформаційного центру [3].

Важливо зазначити, що створення веб-сайту – це процес, що продовжується та існує стільки часу, скільки веб-сайт знаходиться в Інтернеті і є доступним для широкого користування. Адже від того як представлений веб-сайт бібліотеки залежить її імідж в інформаційному просторі.

Успішному функціонуванню веб-сайту сприяє його змістовне наповнення, яке охоплює різні види інформації (бібліографічну, фактографічну, повнотекстову), а також актуалізація та редагування усіх відомостей, періодичність оновлення матеріалів.

З інформаційно-змістовної точки зору, як зазначає Л. Філіпова, веб-сайт є одним із дієвих комунікаційних засобів, що спрямований на просування електронних інформаційних ресурсів, презентування та ефективно позиціонування бібліотечної установи в інформаційному просторі через надання повної достовірної інформації про себе; розповсюдження та надання вільного доступу до власних інформаційних продуктів та послуг, забезпечення зворотного зв'язку з користувачами тощо. Наявність грамотно побудованого веб-сайту підвищує рівень оцінки установи користувачем, який бажає ґрунтовно ознайомитися з її діяльністю та інформаційними ресурсами. Головними критеріями веб-сайту, на думку вченої, є: використання інтернет-сервісів (або послуг) та наявність позначок про його оновлення. Адже дата останнього оновлення сайту свідчить про його «життєдіяльність», актуалізацію та функціонування в інформаційному просторі. За міжнародними вимогами, веб-сайт потрібно оновлювати як мінімум один раз на тиждень, а нові повідомлення (новини) – щоденно [4, с. 22].

Статистичні показники відвідувань сайту та популярності окремих сторінок, кількість звертань до електронного каталогу дозволяють бібліотечним працівникам скласти уявлення про рівень популярності інформаційних послуг, демонструють попит на певні види інформації та можуть підказати, що необхідно поліпшити або змінити у роботі бібліотеки. Можливість відслідковувати кількість відвідувачів і рівень їх зацікавленості дозволяє зробити висновок про якість інформації і послуг, вдосконалювати процес розвитку інформаційних ресурсів і стратегію бібліотеки.

Важливо зазначити, що основними вимогами, які позитивно впливають на імідж бібліотеки та популяризують її здобутки в інтернет-просторі є:

- швидке входження на веб-сайт з будь-якої пошукової системи;
- представлення повної інформації для користувачів про діяльність бібліотеки;
- забезпечення належних умов для швидкого пошуку інформації на сайті;
- інформування про наукові конференції, презентації, виставки тощо;
- надання доступу до електронних бібліотечних продуктів (електронних каталогів, бібліографічних матеріалів, інформаційно-аналітичної продукції) та забезпечення доступу до повнотекстових документів [5].

Важливими вимогами, яким повинен відповідати веб-сайт бібліотеки є: якість наповнення, стабільність та актуальність інформаційних ресурсів, зручність навігації, єдність дизайну всіх розділів та дотримання таких принципів, як:

відкритість (надання повної інформації про всі аспекти діяльності бібліотеки, фонди, послуги, правила обслуговування), індивідуальний підхід до різних груп користувачів та інформативність (максимальне наповнення інформаційними ресурсами). Крім того, на ефективність функціонування сайту впливають: глибина змісту, грамотність в усьому; простота навігації; оперативне оновлення сторінок; доступність сторінок; зовнішнє оформлення, якісний дизайн [6].

Отже, веб-сайт бібліотеки є візитною карткою та точкою доступу до її послуг. Веб-сайти надають можливість бібліотекам всебічно розвиватися, віртуально обслуговувати користувачів у будь-який час. Вивчення досвіду бібліотек зі створення та використання веб-сайтів є актуальним завданням бібліотекознавства.

Список використаних джерел:

1. ДСТУ 7448:2013. *Бібліотечно-інформаційна діяльність. Терміни та визначення понять.* [Чинний від 2014-07-01]. Вид. офіц. Київ, 2014. 41 с. (Інформація та документація).
2. Грамм О.М., Кравченко О.М., Лебедюк О.О. *Електронні ресурси бібліотеки як засіб надання інформаційних послуг (із досвіду роботи книгозбірні КДПУ) // Бібліотечний Меркурій. 2019. Вип. 2 (22). С. 154–161.*
3. Лук'яненко В.В. *Веб-сайт наукової бібліотеки КНУКіМ: аналіз ефективності функціонування // Бібліотеки ВНЗ України у процесі імплементації Закону «Про вищу освіту» та інформатизації суспільства : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 16–19 черв. 2015 р. Івано-Франківськ, 2015. С. 178–180*
4. Фліпова Л. *Аналіз контенту веб-сайтів українських центрів науково-технічної інформації з точки зору використання інтернет-сервісів // Вісник Книжкової палати. 2012. № 10. С. 22–28.*
5. Аксьонова Н.Д. *Забезпечення вільного доступу до наукової інформації через бібліотечні веб-сайти // Адаптація завдань і функцій наукової бібліотеки до вимог розвитку цифрових інформаційних ресурсів : матеріали Міжнар. наук. конф., м. Київ, 8–10 жовт. 2013 р. Київ, 2013. URL: <http://conference.nbuv.gov.ua/report/view/id/100>.*
6. Петрицька В. М. *Web-сайт як інструмент бібліотечно-інформаційного обслуговування НБ ХНУ в умовах запровадження новітніх інформаційних технологій // Наукова бібліотека Хмельницького національного університету. URL: http://lib.khmnpu.edu.ua/about_library/naukova_robota/2008/pet_web.html.*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>